

FOAIE

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 19.

Luni, 8. Maiu.

1844.

КЪВІНТЕ

prin Exzellenzia Sa Iosif Paiachic din obiectul relicionala din tabla magnaclor zioa 4. si 6. Septembrie 1843 rostite.

(Зрмаре.)

Претримицинд ачесте трек ла пропъши де мър. Сс. ши Рр. артиклі, дин карі чел 1. се атинде де реверсале дн привинда првпчилор, карі с'аѣ пѣскѣт дин късьторіе аместекатъ.

Еѣ маі дезпъзі ам декіарат, дар ши маі мѣлте де кърѣнд днтъмплярі дин diezeza mea таре мѣ днкрединдеазъ, къ реверсалема маі гата нічі кънд къ депліліверъ вое ши фъръ брешкаре сіміндъ моралъ пѣ с'аѣ дат. Сімінда ачеста ла оамені де крединда поастръ дн ачест mod се фаче: Нѣпта дѣпъ днвѣдътъра бісерічіі поастре дн адевѣратѣл днцелес ал къвѣптѣлѣ е таіпъ, кареа ла оамені постріі, ка ши тоате челелалте таіне фъръ прескріселе де бісерікъ спре ачел скопрѣгъчііші, ши фъръ вінекъвѣтаре дела днтокміторѣл таінеі дѣмпнезеені сѣрѣторѣше датъ нічі се поате гънді. Де аічі пѣрchedeacheea, къ оамені подріі нѣпта, кареа дѣпъ прескрісѣл ши днтревіндатѣл дн бісерікъ mod пѣ се фаче, пѣ о цін де нѣ-

тъ адевѣратъ, чі маі мѣлте де о пѣвлікъ днпрезпаре, аша даръ де зп пѣкат; — дечі, ка сѣ пѣ рѣшпъ пѣпрерѣпт дн пѣкатѣл ачеста ши сѣ пѣ фіе днстріміторачі днапнтеа лѣшіі ка пѣвлічі пѣкътоші а се арѣта ши а віедѣзі, днші сілеск концііиода са ши пентрѣ фіиторіі сѣі прѣпчі даѣ реверсале, къ каре пѣ нѣмаі концііиодеі сале, чі ши чеіі а тѣтѣрор зрмѣторілор сѣі брешкаре сіміндъ, іаръ лівертѣціі лор таре недрептате прічінѣск. Оаре респѣнде аша дар фапта ачеста дрептѣлѣі патѣреі, ши брешкаре сѣіші рѣцінъ пѣтереа, лас преапрокопсіцілор дн дрептѣл оменеск ши дѣмпнезееск ши предѣвѣдѣцілор дналтмѣріділор magnaці спре дежѣдекаре, преаѣміліт рѣгъндѣвѣ, ка прѣкът е вреднік ши дрепт, сѣ вѣ пѣледі пре воі дншіівѣ дн локѣл зпор оамені, аша асѣпріці, авѣнд днапнтеа окілор ачѣа порѣнкъ а Мѣлтъіторѣлѣі пострѣ: „Че воіці сѣ вѣ факъ воаѣ оамені, фачеді ши воі лор.“ Дечі днсоціндѣтѣ септіндеі мър. Сс. ши Рр. сперез, къ ши дналтмѣрідіі magnaці ачѣеш вор фаче, къчі німензі се къвіне маі мѣлте дрептатеа, декѣт дналт мѣрідіі ачестіі табле, спре кареа окіі цѣрріі днтреці, ва а лѣшіі днтреці сѣлѣт дндрептациі.

2. Че се атинце де регниколара деп-тадіе, пре кареа тър. Сс. ши Рр. пентрѣ лѣкърѣме поастре дореск а о тримите, обсервезѣ зрѣтѣоареле. Де ши нѣ почѣз тѣгѣдѣ, къ морала крещере а попорѣлѣ, епре кареа пѣсторіи сѣфлетезѣ аѣ чеа маї маре лѣкърѣере, кѣвиічоаса а преодімеї дотадіе, к.лѣдіреа семінарѣлѣ, дісціпліна монахалѣ, іманіплаціа фѣндацііlor ши скопѣлѣ асепената а ачестора лѣтревѣндаре чер лѣтрѣ адеврѣ маре лѣаре де самѣ, тотѣши ачесте тоате сѣнт де о пласѣ, каре вад лѣ дренѣрѣме ши даторіицеле архіепіскопѣлѣ ши а епіскопіlor, саѣ стаѣ лѣ пѣтереа архіепіскопѣлѣ ши а асістенцііlor лѣ, — саѣ маї пе зрѣтѣ лѣсѣши попорѣлѣ кѣ клерѣл дѣпѣ дренѣрѣме патриархале ши какоанеле вісерічіи ресѣрїтене, дѣпѣ прівілеңи ши реглѣмїте дісѣне кѣ дѣпселе, дар дїа алѣт парте дѣпѣ лѣдѣлесѣ арт. 27 1791 се атинг де дренѣрѣме Маїестатеї Сале. Дечї нѣ ва фї скопѣлѣ контрарѣ ла тоате лѣ преісѣл пѣчїѣ а тѣр. Сс. ши Рр. обїекте а да Лѣлѣдїмеї воастре ши лѣнал тѣрїцііlor магнаці зміліга теа лѣформатївѣ декларацие, ши адекѣ:

а) Че се атинце де морала крещере а попорѣлѣ, кареа маї тѣл атѣрпѣ дел клер:

Адеврѣрат есте, къ ачеста нѣ се афл лѣтрѣ чеа маї вѣпѣ старе, дар тотѣши нѣ е пічі лѣ аша реа, ка фѣрѣ регниколарѣ дептацие сѣ нѣ і се поатѣ ажѣта, ва лѣлѣ ши ачеса почѣз спѣне, къ прекѣт а клерѣлѣ аша ши а попорѣлѣ пострѣ крещере алѣтѣрѣнд тіжлоачеле, каре пѣлѣ жѣт ле ат авѣт, кѣ ачеле, каре алте копѣсїї пе лѣнгѣ атѣте фѣндації ле аѣ, лѣтрѣ адеврѣ нѣ аѣ пѣтѣт сѣ фїе маї вѣпѣ:

кѣчї афарѣ де доаѣ гімназії, доаѣ препарандїї, знде фїіторїї лѣлѣдѣторї се прегѣтеск пентрѣ шкоалеле елементаре, ши афарѣ де патрѣ теолоґїче ашезѣмїте, алте школї, знде тіперїмеа воастрѣ сѣр лѣлѣдѣа лѣ маї палте дїїице — нѣ авем, ши тотѣши лѣ ачестѣ комѣнѣ тішелетате а поастрѣ фачет лѣтрѣ адеврѣ атѣта, кѣт пѣтем. Лѣ архїдїеґеза Сїрміеї ши дїеґеза Бачкеї де дѣлѣчї ши маї тѣлді ані пічі зп клерїк нѣ се сѣїицеде де пресвїтер, ва пічі лѣ теолоґїе нѣ се прїметѣ, каре нѣ аѣ сѣлѣршїт маї пѣдїи дїїицеле гімназіале, ва лѣлѣ тѣлді аѣ аскѣлат ши фїлософїа ши дренѣрѣме патриеї. Аша е де зп тіпн лѣкоаче ши лѣ дїеґезеле вапатїче, афарѣ де дістрїктеле монтане, знде сѣрѣчіа пѣрїнциіlor лѣцаркѣ пре фїї дела шкоалеле маї палте, ачеста е опѣчеала ши ачелора, карїї віеґдеск лѣ дїеґезеле Арадѣлѣ, Пакраѣлѣ ши Каролоштатѣлѣ. Клерїчії дїи дїеґеза Бѣдеї маї тѣл лѣ Карловіц се прегѣтеск пентрѣ попіе. Дечї нѣ шкіопѣтеазѣ крещереа моралѣ а попорѣлѣ пострѣ пентрѣ ачеса, къ нѣ авем попі лѣлѣдѣації, чї пентрѣ-кѣ ачестїї сѣнт сла лѣзестрації, ши апої грїжа, че пентрѣ фамїліа са тревѣе сѣ о поарте, лї лѣпедекѣ лѣтрѣ грїжіреа сѣфлетескѣ. Лѣпсѣ, къ тоате ачесте нѣ сѣнт де ажѣска сѣ довѣндїм попі вѣпї, маї віне аѣ дїїт сїнгѣрї лѣпїнте стѣлѣторїї вісерїчеңи, кѣчї нѣ е дестѣл а фї попа нѣмаї лѣлѣдѣат, чї маї вѣртос рѣндѣл, дісціплїна вісерїчеаскѣ ши ізѣїреа кѣтрѣ пѣсторещїле даторіице тревѣе пресвїтерѣлѣ лѣ медѣхѣ ши сѣлѣе сѣ се префакѣ, адекѣ: ел тревѣе пентрѣ фїїтоареа са старе де тот дїитрѣ лѣчепѣт сѣ се креаскѣ. Лапої тіперїї, карїї аскѣлатѣ

цїицеле теолоґиче пѣ дн семинарії дн-кїсе, чї локѣск деспѣрциї прїн четате, шї пѣмаї ла хотѣрѣтеле чеасѣрї вїн ла шкоалѣ шї ла вїсерїкѣ, іарѣ тот челалалт тїмп дн петрек сіеш дншїш лѣсаді. Оаре пот аша клерїчі сѣ се креаскѣ, ка сѣ фїе вѣпї пѣсторї сѣфлетенїї, лас дналт тѣрїцілор магнаді спре жѣдекаре; іарѣ ка сѣ се поатѣ сѣплині скѣдїнда ачеаста, шї клерїчії сѣ се креаскѣ амѣсѣрат хотѣрѣреї сале, еѣ дїн партеа теа афлѣ преа де лїпсѣ а фї семинарїѣ. Днґѣдї-цімї аша дар дналт тѣрїцілор магнаді! а мї спѣне шї деспре обїектѣл ачеста пѣ-ререа теа.

в) Де днцелет вїне пѣпчїѣл, — тѣрї-теле Сс. шї Рр. пропѣн регѣлареа семї-нарїлор прїн депѣтаціе регнїколарѣ. Регѣлареа вревнї лѣкрѣ пресѣпѣне кѣ лѣ-крѣл се афлѣ дн фїїндѣ. П. е. орї чїне воецде ашї регѣла грѣдіна, тревѣе маї паїнте а се гнндї, кѣ есте вревн лок де пѣтѣнт днгрѣдїт, каре дїн лѣвнтрѣ рѣѣ аѣ пѣ дѣ-пѣ гѣст е рнндѣт, кѣчї внде пѣ е нїчї вн лок де пѣтѣнт, че фелїѣ де регѣларе а грѣдїнеї сар пѣтеа фаче? Мѣрїтеле Сс. шї Рр. воеск а регѣла семинарїїле поа-стре, внде вої де ачеле нїчї рѣѣ регѣла-те, ва нїчї кѣм пѣ авем! Еѣ пентрѣ ача-стѣ алеасѣ вїневоїндѣ тѣрїтелор Сс. шї Рр. сѣм претѣлѣдѣмїтор, днсѣ тревѣе сѣ обсервез, кѣ ачееа пѣар адѣче таре рѣ-шїне, кннд пої авннд семинарїї, пре ачеле фѣрѣ регнїколарѣ депѣтаціе аѣ пѣ ам пѣ-теа, аѣ пѣ ам вої а ле регѣла.

Дналт тѣрїцілор магнаді! Дѣпѣ че дїн мїла лѣї Дѣмпезеѣ шї дндѣрареа ре-цеаскѣ м'ам сѣт ла скавнѣл ачеста, пре кареле акѣм поате невреднїк дн кѣпрїнд,

днтре алтеле нїам пропѣс таре а лѣбра кѣ тоате пѣтерїле, ка пентрѣ крещереа клерѣлѣї пострѣ сѣ redic seminarism дѣпѣ модѣл ромапо-католичїлор регѣлат. Еѣ шї акѣм дн ачест ал меѣ пропѣс таре сѣт статорнїк, шї де м'їва да а тот пѣтернї-кѣл Дѣмпезеѣ вїадѣ шї вїнекѣвнптаре, іа-рѣ Маїестатеа Са дндѣратѣ днґѣдїндѣт, — кѣ ажѣторїѣл фрацілор меї епїскопї, дн карїї пѣн тоатѣ днкредереа теа, пѣлѣт спереѣ, кѣ дн треї анї дн воїѣ шї пѣне дн фапѣтѣ — шї аша ва есїста вїне регѣ-лат семинарїѣл маї паїнте де че ар пѣтеа регнїколареа депѣтаціе сѣ арате оператѣл сѣѣ деспре ачела дн вїтоареа адѣпаре а дѣрїї. Днтр'алтеле кѣткѣ регѣлареа се-мїнарїїлор дѣпѣ днцелесѣл прївїлеціїлор, капоанелор шї а дндѣратѣлї рескрїпт де-кїарѣторїѣ се атїнѣ де дрепѣтѣрїле шї пѣ-тереа теа шї а епїскопїлор, — днтрѣдї ретѣпннд дрепѣтѣрїле Маїестатеї Сале дн арт. 27 1791 фнндате, — кред, кѣ нїме пѣ ва тѣгѣдї. Дечї че се атїнѣ де се-мїнарїѣм, пѣ пѣмаї пѣ поате авеа лок де-пѣтаціа регнїколарѣ, чї сокот а фї ачееа кѣ тотѣл де прїсос. Ачееаш стѣ шї пентрѣ тѣлѣстїрї.

г) Регѣлареа тѣлѣстїрїлор се кѣпрїа-де саѣ дн регѣлареа дїсциплїнеї монахале, саѣ дн регѣлареа провїнтелор ачестор кѣ-вїоасе ашеѣзмїнте. Амнндѣс ачесте обїе-кте аѣ тарї шї статорнїче регѣлї, дѣпѣ каре се адмїнїстрѣ; амнндѣс се атїнѣ де дрепѣтѣрїле мїтрополїтане шї діеѣезане. Дїсциплїна о манѣцінѣ діеѣезанїї епїскопї; провїнтеле ле адмїнїстрѣ днпаїнте стѣтѣ-торѣл кѣ фрації; сокоцїле дѣпѣ даторїнѣде ле поартѣ вїкарїѣл (локоцїторїѣл), каре днпаїнте стѣтѣторѣл кѣ тодї чеїалалдї фрації

ле прекавтъ ші diecezanълѣ ші консісторіѣлѣ ачелѣа пентрѣ revizie ле съвѣтерпе, de unde апоі пентрѣ маі департе ченсъръ мітрополітѣлѣ ші консісторіѣлѣ лѣ апелаторіал се тріміт; маі не зрѣтъ де аічі дін тімп дн тімп препапѣлѣ лок се днфѣдішазъ, прекъп ачѣаста с'аъ фѣкѣт ші дн апѣл трекѣт пріп Екселенція Са Домнѣл конте Сечені, кѣнд аъ фост ла адъпарѣа націоналъ ч. р. комісаріѣ. Тоате ачѣесте се фак дѣпъ днделестѣ §§. 46, 47, 48 ші 49 а дндзратѣлѣ рескріпт декіарѣторіѣ 1779 ші арт. 27 1791. Аша дарѣ пічі ачѣаста пѣ поате фі обіектѣ депѣтаціѣі регнікомаре.

d) Акъта ті е ворѣа де фѣндаціі ші а лор маніѣлациѣ. Фѣндзрі націонале съпт дѣбъ: зпѣл аша пѣміт днпаліѣнавіл*), чѣлаалт клерікал. Амѣндѣбъ се адміністрѣ пріп мітрополітѣл ші треі асістенціі націоналі, зпѣл дін партеа клерѣлѣ, карѣ е тотдезпа чѣл маі апрѣпе епіскоп — ал Бачкеі, — зпѣл дін партеа міліціѣі, карѣ е штаѣал саъ алт маі марѣ офіціал, іарѣ зпѣл дін партеа чівілъ (четѣданъ) обічпзіт дін днпѣтѣі четѣдені аі Неоплантеі (Novicadълѣ) аъ аі Карловідълѣ, тоате дѣпъ §§. 8, 9, 10 ші 11 а дндзрат. рескріпт декіарѣторіѣ. Капіталеле фѣндзрілор ачѣестора се даъ не интерес саъ дн фѣндзрі пѣвліче, саъ ла оатені пріваци. Чѣа дінтѣіе се фаче пріп мітрополітѣл ші асістенціі лѣі, кареле сіпѣзр днпціпдзъ деспре ачѣѣа чѣ аъ фѣкѣт, маі палѣлѣ лок. Чѣа де а дѣа пѣ се поате фаче фѣрѣ преапалта днпѣдзіпдъ, кѣріѣа обічпзіт мерѣ пайнте черкареа репескѣлѣ есакторат ші днпрезпѣ днделѣ-

дѣреа мітрополітѣлѣ ші а асістенцілор. Капіталеле се даъ кѣ тоатѣ лѣареа де сапѣтѣ тотдезпа ла днпѣлѣ лок днпѣлѣате. Сокоділе фаче мітрополітѣл кѣ асістенціі дн тот апѣл ші пріп днпалт пѣрїтѣл репеск локоціторіѣл конзілізм преапалтеі revizii ле съвѣтерпе, карѣа обічпзіт есакторатѣ Трансілѣваніко-зпѣзреск о съѣршѣе. Zisa адміністраціѣ а ачѣестор фѣндзрі пѣшѣе дѣпъ дата сіѣш дѣла преапалѣ лок посітїѣ днстрѣкціѣ; іарѣ ка-са се аѣлѣ съв чіпчі кеі, дінпре карѣ а чіпчѣа о дїне секретаріѣл мітрополітан, кареле е днтрѣна ші нотаріѣ ла апелаторізм ші актѣаріѣ адміністраціѣі. Адміністраціа ачѣаста пѣ прічїпѣеде пічі о грѣзтате фѣндзрілор, кѣчі пічі зпѣл дін маніѣлациі пѣ пріѣѣеде рѣтѣнерациѣ (рѣсплатѣ) пентрѣ остепелеле салѣ. Орї чѣ алтѣ маніѣлациѣ ар фі фѣндзрілор спре грѣзтате. Де сѣѣере кѣнд ші кѣнд фѣндзріле ачѣесте врео скѣдѣре, ачѣѣа пѣ пѣрчѣеде дін адміністрѣре, чї дін негрїжоаса пѣлѣіре а інтересѣлѣ, днпѣ ші ачѣѣтѣ рѣъ аъ аѣлат вїндекаре адміністрѣреа де акъм пріп ачѣѣа. Кѣ ла тоці аша негрїжіторі даторпчіі ле съѣтраѣе кредітѣл.

Акъта ші рѣшѣе днпѣ а ворѣі деспре хотѣрѣреі асѣтѣпата днпѣрѣвїпдѣре а фѣндзрілор ачѣестора не скѣрт. Фѣндѣл днпѣтѣл аша пѣміт не днпѣстрѣнавіл пѣпѣ акъм пѣ аъ авѣт врео алтѣ орї карѣ хотѣрѣре, декѣт ачѣѣа, кѣ дѣпѣ маі палтеле рѣпдѣмі фїшкаліі ші нотаріі консісторіалі дін маі пѣдїп дотателе діѣеѣе де аколо с'аъ пѣлѣтїт. Чѣелѣалте інтересѣрі ші атѣрпѣтоареле а архіепископілор ші епіскопїлор масѣ капіталѣлѣ се днпѣрѣпѣазъ. Маїѣстатѣа Са преасфіндітѣ дорїнд а днпѣлѣці фѣнд-

*) Рѣшѣѣеде с'ар пѣтеа зїче: не днпѣстрѣнавіл.

ѣла ачеста спре вѣтеле паціі, презм сѣ-
гъръ преѣдрат а се еспрѣма вѣне аѣ
воит, поате къ пентрѣ ачееа пѣлѣ акѣм
пѣчѣ о хотърѣре пѣ ѣаѣ дат, къчѣ ачелѣаи
ѣнд прѣ скѣдереа вѣпчѣлор таре вѣтъ-
таре сѣаѣ акѣпѣват. Дѣсѣ де време че
шѣ тѣр. Се. шѣ Рр. стаѣ аспра шѣ дѣ-
сѣш попорѣла фолосѣла ачелѣа одаѣ а
ведеа шѣ ал сѣмѣ дореѣе, пѣчѣ кът пѣ
тѣ дѣдоек деспре ачееа, къ Маѣстатеа
Са ачестѣи зѣверсале дорѣеде кът маѣ кѣ-
рѣнд ва фаче дестѣл. Дѣн челалалт ѣнд
„клерикал“ шѣрвѣе о парте спре сѣсѣдѣ-
переа ашезѣмѣтелор клерикале, шѣ дѣтрѣ
ачест мод се дѣтревѣнѣцѣ скопѣлѣи сѣѣ
амѣсѣрат, ѣарѣ партиа чеа ретасѣ се а-
ѣаѣе капиталѣлѣи сѣѣ.

Еѣ пѣдѣн маѣ пѣнте ам фост спѣс,
вѣ поаѣ сѣминарѣзм не е фарте де треѣвѣн-
ѣцѣ; ѣарѣ ка сѣ се поатѣ пѣне ачестеа дѣ
лѣкраре, де лѣсѣ се чере, ка проѣнтеле
амѣндѣрор ѣндѣрѣлор маѣ пѣдѣн патрѣ аѣ
сѣнгѣр сѣ се дѣтоарѣкъ спре ачееа, — дѣ-
пѣ ачесте е де лѣсѣ а пѣрта грѣжѣ де
шкоалеле портале, де ашезѣмѣтеле пре-
парандѣче, де маѣ вѣпа а клерѣлѣи дотаѣе,
де дѣтокѣреа шѣ ашезареа типографѣеѣ
вѣсерѣеѣцѣи, шѣ към вом пѣтеа сѣ скѣпѣм
де маѣ тѣлте алте невоѣ, каре не гонѣе
вѣсерѣка шѣ попорѣл, каре тоате, ка сѣ
се поатѣ аконерѣ, пѣчѣ дѣн депѣрте пѣ сѣнт
де ажѣнс ѣндѣрѣле ачесте. Іатѣ аша дар
хотърѣреѣ сале амѣсѣрата дѣтревѣнѣдаре
а ѣндѣрѣлор ачестора! ѣарѣ, ка тоате ачесте
сѣ се факѣ, шѣ към? кред къ пѣ е
де лѣсѣ регѣколара депѣтаѣе, чѣ е де
лѣсѣ преѣдрата дѣгѣдѣнѣцѣ, шѣ дѣ леѣе
ѣндатѣл конгрес паѣонал шѣ сѣпод
епѣскопал. (Ва зрѣма.)

КЪТРЪ ADMINISTRATORЪЛ

дѣреѣдѣеѣ дѣн дѣстрѣктѣл Карансѣе-
шѣлѣи аѣтѣе Ѣ. Б.

Трѣстѣ е соартеа, че дѣтѣмпѣнѣ пре
ом дѣн протѣва аѣцентѣрѣи, пентрѣ остене-
леле пѣсе дѣ прѣвѣнѣца вѣтелеѣи пѣлѣлѣк. Кѣ
адеѣвѣрат, лѣкрѣ вѣредѣк пентрѣ кондорере,
че ар треѣлѣи сѣ сѣмѣеасѣ шѣ сѣвѣрдѣнаѣдѣи
тѣи, карѣи дѣ тѣмп де 9 аѣи сѣгѣтѣрѣ сѣѣ
а та окѣрѣнѣре Домѣлѣе Адѣнѣстратор!

Кѣпосѣкѣт дѣдѣ еѣте, къ поѣ амѣндѣоѣ
дела дѣчепѣт тот вѣне ам трѣйт! Еѣ да-
рѣ, пѣ пот треѣе къ веѣдереа, даторѣа, че
мѣ се къвѣне, ка акѣм ла десѣтрѣдѣреа та
де поѣ, сѣ пѣдѣ арѣт мѣлѣцѣмѣреа депре
зрѣмѣ, пентрѣ драгостеа че аѣ кътрѣ поѣ
шѣ кътрѣ шкоале. — Кѣ ѣѣнд Дѣа де
неам стрѣн, аѣ прѣмѣт дѣ дар, фѣрѣ пѣчѣ о
леаѣѣ слѣжѣва, пѣмаѣ дѣн сѣмѣдѣреа кътрѣ
омѣнѣре, арѣгѣндѣне къ ачестеа вѣѣ ексем-
пѣлѣ, пентрѣ челе че сѣлѣтем даторѣи сѣ
фачем, кътрѣ ферѣчѣреа де апроаѣелѣи. Аѣ
зѣ непорѣкоасѣ! кареа фѣрѣ вѣсте, не рѣ-
пѣшѣ пѣдежѣеа, дѣн враѣеле поастре. Ъа
мерѣт! дѣ маѣ тѣлѣцѣи аѣ къѣдѣгат, към се
сѣтѣсѣ деодатѣ. Токмакънд те опѣнтѣсѣшѣ
Домѣлѣе, ка сѣ лѣкрѣ чеѣа пентрѣ вѣтеле
пострѣ: зѣ глас шѣ о зѣре а дѣвѣцѣѣтор-
рѣлор, фѣ чеа дѣтѣи прѣчѣнѣ а десѣтрѣдѣрѣи
дѣтре поѣ; къ ѣѣе-каре стрѣга: ромѣн, ро-
мѣн, шѣ пѣчѣ декѣм пѣ прѣмѣт сѣрѣ сѣ
не ѣѣе дѣреѣтор. — Наѣа пѣлѣтеѣе! паѣа
аре шѣ дренѣлѣ, де а чере ромѣн прѣсте
шкоале. . .

Дѣн треѣ сѣте шѣ маѣ къѣѣва де дѣ-
вѣцѣѣторѣ, еѣ пѣ къпосѣк маѣ тѣлѣт де вѣлѣ
(Петрѣ Мѣстѣц), кареле пѣ дѣаѣ еѣат дѣ-
протѣвѣ Домѣлѣе, лѣсѣнд аѣарѣ пре ачѣа,

марії атърпъ къ слѣжба, дела дѣсашъ въ-
пѣтатеа Dămitale. Нѣ е de mirare даръ,
къ ла адечере, пічі дѣ kandidație п'аі пѣ-
тѣт съ дѣтрі; къчї, гласѣа тѣлѣмеі асѣ-
пра зпѣі ом, есте токма ачеаа, че есте
пентрѣ корв съѣеата.

Конкретъ, пентрѣ а треіа kandidație
саѣ дѣкіе, шї престе кътева лѣпї, denșmi-
rea директорѣлѣі пі се ва дѣпѣдоша, ка-
реле пѣзѣмаі къ съпѣеле, чї шї къ фапта,
шї се паре, къ ва фї ромѣн. Апоі зїтѣте
атѣчї! че ва съ маі фїе D. Administra-
тор? Дѣвѣдѣторїі ш'аѣ фѣкѣт лор сїнгѣрі
невоіе, черѣнд директор ромѣн.

Пѣлѣ ераі Dta, венїші дѣ 9 ані ода-
тѣ пре ла шѣоале, пѣпеаі дѣвѣдѣторїі пре
зпїі токма ка дїп мїлѣ, пѣ къѣтаі, къ пѣ
сѣпт гѣтїдї, пентрѣ слѣжба ачеаста шї
трѣіа, фѣрѣ пічі о грїжѣ, пѣмаі де се ар-
тонеа віне къ попа шї къ кїнезѣл; дарѣ
новѣа директор, шї се паре, къ ва фї зп
ом къ тотѣа deosebit дѣ слѣжѣв: дѣ тот
анѣа ва съ viziteze шкоалеле, ва съ чеа-
рѣ дела фїе-каре спорїѣа дѣ дѣвѣдѣтѣрѣ,
шї пѣ ва съ дѣгѣдѣе маі пѣлѣ, а пѣрѣта
фїе-чїне пѣтеле де дѣвѣдѣторїіа. Zіoa ачеаа
ва фї пентрѣ еї дарѣ о адѣчере амінте де
вѣпѣтатеа тѣ чеа паре, къ аѣ трѣїт сѣѣ
окѣртѣіреа та, къ шї кънд пѣ ар фї авѣт
директор. Чїне іаѣ дѣтреват пѣлѣ акѣта,
към пѣзеск еї чеасѣріле школіі; саѣ към
дѣпмїнеск даторїнѣеле лор? Словоzenia
чеа паре, дѣ кареа аѣ стат пѣлѣ асѣзї
пѣї ва лѣса пѣнедепсїдї, ка съ пѣшї адѣ-
къ амінте де тїмпѣл ачеста, шї съ пѣ зї-
къ офѣлѣнд дїа інітѣ, unde е B—ч! Шїѣ
віне, къ де шї пѣ тодї, тотѣш чеї че аѣ
дрївїт дела тїне, ка дїа мїлѣ слѣжба, вор
жѣлї пѣлѣ вѣпѣтатеа Dămitale. Дѣсѣ съ

vedem, каре аѣ фост ачеа паре казѣл, а
дѣтѣрїтѣрїі лор, ка съ чеарѣ директор
ромѣн.

Дѣпѣ към ам дѣцелес шї ам шї въ-
зѣт дѣтѣрїтареа лор аѣ атѣрнат дела тѣлѣ-
те чїркѣмстанѣїі, тоате апѣсътоаре дре-
птѣлѣі ромѣн шї а кълѣтѣрїі наѣїонале.
Еї адевѣреазѣ къ віі ексемпле, къмкъ Dta
пре дѣвѣдѣторїі чеї харпїчі аї пѣпѣствїт,
оаменї пѣхарпїчі аї пѣс дѣ слѣжѣв, шї ста-
дїїле леаї вѣндѣт пре банї, — пре чеї трѣл-
давї, аї пѣс дѣ стадїїле челе вѣне шї пре
чеї сѣргѣиторїі дѣ челе маі славе. Дѣсѣ
дѣпѣ сокотеала теа пічі ла зпа де аче-
стеа, пѣ ді се поате дѣпѣта, къчї Dta пічі
пре зп дѣвѣдѣторїіа н'аї пѣпѣствїт, дакъ
пона шї кїнезѣ пѣ л'аѣ пѣрѣжѣт. Дарѣ къ
аї пѣс дѣ слѣжѣв оаменї пѣхарпїчі, ачеаста
пічі одатѣ п'аї фѣкѣт фѣрѣ дѣвоїреа комѣ-
пїтѣдїлор, ва прївїнд ла оменїре, ачеаста
е адевѣратѣ фаптѣ, че ар тревѣї тот інесѣл
съ сїнѣеаскъ кътрѣ зп пѣпѣтїлчос; къчї,
къдї оаменї фѣрѣ слѣжѣв пѣфїнд депрїншї
къ лѣкрѣл, ар фї тревѣїт съ пѣтїмеаскъ, де
пѣ аї фї рѣдїкат тѣ соартеа лор. Кѣ аї пѣс
дѣ стадїїле челе вѣне пре чеї трѣлдавї, а-
чеаста іарѣ пѣмаі атѣчї аї фѣкѣт, кънд еї
аѣ адѣс атестат дела комѣпїтѣдї, къмкъ дї
пофѣеск де дѣвѣдѣторїі; апоі дакъ чеї сѣрг-
гѣиторїі п'аѣ пѣтѣт къпѣта атестат, къ пѣ
аѣ воїт пона шї кїнезѣл, Dămneата пѣ ешї
віноват, къ еї аѣ къзѣт маі тодї дѣ стадїїле
челе славе. Іарѣ пентрѣ банї, къ аї лѣат,
de vom къѣта ла дрептате. фїнд Dta дїре-
ктор фѣрѣ леафѣ, аї тревѣїт съ іаї кът
подї: ва, дѣтрѣ адевѣр аїчі нїмїк н'аї пѣ-
кътѣїт, къ шї леїїле дѣгѣдѣе(?): „Чїне пѣ-
еторѣеце тѣрѣта, дела тѣртѣ съ се хрѣпеа-
скѣ“ съ о тѣлѣ шї съ о тѣпѣ. Дѣсѣ ла

ачеаста протестаръ ей, кѣткъ Дта ка ад-
вокат пре зпії іаї тѣс, пълъ іаѣ ъсторат
ші пелеа.

Пентрѣ ачеса а слѣжі чінева фъръ вое
кѣіва, такар ші фъръ пічі бѣтъ леафъ, пічі
деспре о парте, пѣ поате фі тѣлгъере —
ші еѣ зік дін парте'мі: лѣсѣнд пре ротъні
D. Administrator, пѣ те маї пѣкѣжі пен-
трѣ челе трекѣте, къ лор леаѣ дитрат дн
кап: ротън престе шкоале ші алтъ пімік,
такар де іар глобі ші маї тѣлт, прекѣт
спѣн къ іаї жіпѣіт Дта, каре тіе пѣ'мі е
де крезѣт токма аша, шііндѣте бѣрват днзе-
страт къ бѣне днсѣшірі, маї алес ші леѣіле
днвѣцѣнд, дѣпъ каре съ пѣшецѣ дн кѣт-
пѣна дрептѣдї.

Кѣ тоате еѣ пічі о вѣкѣріе аша маре
пѣ сімѣеск, пентрѣ ачел дїректор ротън,
кѣт днї наре рѣѣ, къ Дта днї пѣсеші о-
степелеле атѣца апї дн кѣлтѣра ротънеа-
скъ; апої авѣта кѣнд пѣдеждѣіаї ші маї
тѣлт чева, пѣдеждеа піере ші мерітѣл цї
се стіпѣе. . . Аша е лѣтеа — немѣлѣтмі-
тоаре! Дѣпъ проверѣія днтоарсъ: фѣ рѣѣ
ші пѣ аѣента віне.

Прімеце Домпѣле Редактор ші пѣне
ачестеа дн Фоаеа Домпїеї тале, спре семп
де рекѣношїнѣ дн пѣстрареа дрептѣлѣї
націонал дн прївіпѣа остепелелор, каре
леаѣ пѣс дн кѣлтѣра ротънеаскъ пѣмітѣл
D. Administrator.

Дат дн Лѣгож дн 28. Февр. 1844.

G. Chr.

Днвѣцѣторїс націонал.

BITA DIN OKOL.

Дитр'о 'нгрѣдїре окол пѣмітъ,
Трѣеа преа віне о бїатъ вітъ,
Че 'нтѣѣ зѣчеа;

Аічі афласъ ші фѣж, ші іарѣ,
Ші саре, ш' агѣ ші вре о треавѣ
Нічі кѣт фѣчеа.

Маї тоатъ зїоа ла есле пїіне,
Кѣ вотѣ 'нтїнѣс тѣжка преа віне,
Еа пѣ 'нѣрка.
Де ста дѣ о парте ера сѣтѣл,
Дѣ атѣта храмѣ че авеа 'ндестѣл,
Ші рѣтега.

Нічі вѣлт, пічі плоае, пічі фріг, пінсоаре,
Нічі іарѣ фрікѣ де врео прїнсоаре,
Де фѣар' авеа.

Съртана вітъ трѣ дн паче,
Дар пѣ съ 'нпакѣ ші вре а фаче,
Чѣ зп лѣп зїчеа.

Еа раѣе фоарте кѣ'ї реа'нгрѣдїреа,
Ші орї че вітъ дн еа, пеїреа,
О поатѣ афла;

Кѣ пѣ 'с грошї парїї, къ пѣ 'с пѣшї віне,
Кѣ поартаї славѣ, ші орї ші чїне,
О ва стрїка.

Аша днчепе къ а сале коарне,
Дѣрѣшї, пѣіеле съ тот рестоарне,
Дела окол.

Кѣ капѣ 'нпѣпѣе ші къ пічорѣд
Асвѣрле поарта, ш' апої зшорѣд
Дѣ а ростогол.

Дар че се 'нтѣтпѣл, къ есѣ афарѣ,
Ші 'нпѣпѣе фѣга не кѣтп ка доарѣ,
С'ар пѣтѣві.

Пѣдїн фѣцісѣ ш'о днгрїжіре,
Де фоате, фрікѣ, дѣ а еї пеїре
О ші ловї.

Дндатѣ вітеї дї віне 'н мїнте,
Де фѣж, де іарѣ, че маї пѣшѣте
О 'ндестѣла.

Дар лъпа дикъ нъ пре департе
De komandare de a sa парте
Се кам ала.

De нъ пѣтвѣсь чиреада 'нтрагъ,
Къ планьрї лъпа ка съ о спаргъ,
Прекът гъндеа,
Авъ де жьртвѣ пе вита, каре
Дла аскълтасъ, ш' а еї спинаре
Акъш 'а хрънеа.

*

O ZI DE ФЕРИЧРЕ.

O zi de феричре кам пар нї се ивеще,
Кънд трѣделе шї кїнърї с'алинъ дитрѣ пої;
Ън раїѣ де мълцмїре къ грѣш се дожденеще,
Шї кѣт де весел отъла кънд скапъ дїн невої!

Невредникъ е пана, съ поатъ а дескрие,
Ачеле скътне дарьрї, че азї м'а 'нпресърат;
Изънда мї е копоаръ, шї еѣ къ възьрїе
Мъ сїмт къ салт дн славъ ка орї шї че 'мъьрат.

Шї инімъ, шї сѣфлет, се 'налцъ дитрѣ мїне,
Шї сжїцелетї дїн гїадъ дн фок с'а трансформат,
Кънд възьла есте дѣлче, шї скътнї къпрїнде 'н сїне,
Че астьзї дн фериче къ драг м'а днълцат.

O нїмфъ оаре-каре, дїн черьрї коворжѣт,
Съ 'нпрьдїе мжхпїреам, шї орї че трѣдѣ, кїн,
Фъкъ прїн мѣстрїеаї, ка инітам здровїтъ,
Съ'шї вїндече дъререа, съ скане де скъшїн.

Пе кѣт зръсет лътеа, връжтангъ н'а теа вьрере,
Че 'н прада сѣферїндї аджк н'а къфьндат,
К' о сїнгьрѣ зїмвїре мї аалнъ-орї че дърере,
Шї 'н нектаръла чел дѣлче, отрава мї а скїмват.

Ана къ днлеснїре, мълцї анї де сѣферїндъ,
De трѣде, де невое, де кїнърї, де дърерї,
Ън сїнгьр нѣмаї вїне, че вїне 'н фолосїндъ,
Еа фаче де се зїгъ, рѣтжн нѣмаї пьрерї.

Мї е драгъ-акът вїаца, днї плаче съ трѣсекъ,
Шї тоате мерг спре вїне, кънд черъла е сепїн,
Сжнт кам дн феричеретї, къ възне ть слъжескъ,
Шї релелетї перїте, нъ'мї маї аджк венїн.

Къ кѣтъ азї плъчере прївїѣз п'ачеа фетее,
Лъччафъръла ачела че окїї мїа извїт;
Къ кѣтъ днпрозїре възьїз алїї скїптее,
Че инімъ шї сѣфлет къ тотъла мїа рьнїт.

Дитокта ка черьзцѣла че паре къ атжрїнъ,
De флорїе, пе каре ле апкъкъ лїмва са,
П' а мълцїлор прьпастїї че стаѣ ка о къпнї,
Еѣ стаѣ дн атжрїпаре, сѣїоасъ лжнъ еа.

Еѣ нъ шїѣ дака лътеа, целоасъ дѣ ал меѣ вїне,
Ва фаче прїн крзїнеаї кържнд съ сѣспїнез,
Саѣ днснїї дака соарта, дїн рьъла чѣ аре 'н сїне,
Ва сїнцѣ ачча фъклїе, де карѣ ть лъмїнез.

Еѣ кѣлт ачча фериче, че азї ть днсоцене,
Че инімъ, шї сѣфлет мїа налцъ дитр'шн раїѣ;
Еѣ славъ даѣ ла челе че вїаца днї спореще,
Шї фаче ка прїн възьрї съ сїмцї де ал меѣ траїѣ.

Ана, о зїоѣ драгъ! прїїмеще дела мїне,
Дн вечї рекъноцїндат де възьла че мїаї дат,
Шї фъ вр'о мїжлочїре, ка шї тїмнѣла че вїне,
Съ вїе тот къ дарьрї, къ възне некърнат.

Съ поатъ фї тот асфел къ драгосте кѣнтате,
Къпрїне де мълцмїре, де възьла че мї ор да,
Съ треакъ дела мїне къ славъ днкъркате,
Шї 'н вечї рекъноцїндат пе елѣ але зрша.

O zi de феричре кам пар нї се ивеще,
Кънд трѣделе шї кїнърї с'алинъ дитрѣ пої,
Ън раїѣ де мълцмїре, къ грѣш се дожденеще,
Шї кѣт де весел отъла, кънд скапъ дїн невої.

Невредникъ е мжнѣ, съ поатъ а дескрие,
Ачеле скътне дарьрї, че азї м'а 'нпресърат,
Сїмцїрїї нѣмаї датъ съ поатъ ка съ спїѣ,
Къ еѣ къ мълцмїреам дитрек п'шн днпърат.

Авъл 1843. Ізліе 10.

X. I.